

FRAMTIDA MÖJLIGHETER FÖR KULTURSKOLAN

Resultat av en enkätstudie bland
Sveriges musik- och kulturskolor 2019

KULTURSKOLERÅDET

INNEHÅLL

FÖRORD	4
SAMMANFATTNING	5
INLEDNING	6
RESULTAT	7
Finns musik – eller kulturskola?	7
Utveckling från musikskola till kulturskola	8
Resurser till kulturskolan	8
Finns det ett nedläggningshot?	10
SLUTSATSER	11
ENKÄT FRAMTIDA MÖJLIGHETER FÖR KULTURSKOLAN	12

Kulturskolerådet är en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening där kommuner samverkar för en tillgänglig och högkvalitativ kulturskoleverksamhet.

Vår vision är att alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet av hög kvalitet och tillgänglighet.

FOTO: Maria Hedberg

Kulturskolerådet | Hornsgatan 103 | 117 28 Stockholm
E-post: generalsekreterare@kulturskoleradet.se | www.kulturskoleradet.se

FÖRORD

Kulturskolorna i Sverige spelar en betydande roll för ungas möjligheter att utöva kultur. Det är den enskilt största offentliga satsningen på barnkultur och tusentals unga deltar dagligen i verksamheten. Musik, dans, teater/drama samt bild och form är vanliga ämnen, men nya verksamheter som cirkus, slöjd och film tar en allt större plats. Det finns verksamhet i nästan hela landet som utgör en fantastisk potential för våra unga.

Under de senaste åren har en nationell politik för kommunernas kulturskoleverksamhet utvecklats. I de nationella målen fastslås att ambitionen med den statliga politiken är att främja en mer tillgänglig och jämlik kulturskola av hög kvalitet i såväl utbud som undervisning.

Möjligheten för barn att delta skiftar mellan kommunerna. Kommunernas förutsättningar och prioriteringar är olika. I vissa kommuner är utbudet och möjligheterna stora och i vissa saknas de helt. Sveriges Kommuner och landsting, SKL, har redovisat att kommunerna kommer att möta tuffa ekonomiska utmaningar. Den kommunala välfärden blir en arena där utmaningarna blir extra tydliga. Att andelen äldre och barn ökar i befolkningen anger SKL som den viktigaste orsaken.

Denna rapport redovisar resultat från en enkät om kulturskolornas framtida utveckling och möjligheter. Det är glädjande att en stor andel av kommunerna och dess kulturskoleverksamhet har möjlighet att stärka och utveckla sin verksamhet. Enkäten visar också på utmaningar och orosmoln. I årets resultat märks den allt mer pressade kommunala ekonomin av. Hela 40 procent (91 kommuner) har svarat att de ser framför sig en minskad resurstilldelning till kulturskolan de närmsta åren vilket är en markant förändring i relation till i fjol. Antalet kommuner som svarar att det föreligger ett nedläggningshot ökar också från 7 stycken 2018 till 14 stycken i år. Det är fortsatt en särskilt utsatt position för de allra minsta kommunerna men det är tydligt att även fler kommunala musik- och kulturskolor förutspår eller upplever försämrade resurser och förutsättningar till sin verksamhet.

Torgny Sandgren
generalsekreterare, Kulturskolerådet

SAMMANFATTNING

Under hösten 2019 genomförde Kulturskolerådet återigen den enkätundersökning som syftar till att försöka synliggöra de politiska ambitionerna med och resurstilldelningen till landets kulturskolor. Samma enkät genomfördes 2018 och årets resultat sätts därmed i relation till fjolåret.

Enkätsvaren visar att de allra flesta kommuner i landet har musik- och kulturskolor. Trenden mot att allt fler musikskolor "ombildas" till kulturskolor och vidgar verksamheten till fler ämnen än musik fortsätter också.

I 2018 års undersökning trodde omkring två tredjedelar av landets musik- och kulturskolor på en stabil eller positiv trend när det handlar om vilka resurser kulturskolan skulle komma att ha de närmaste fyra åren. I år svarar hälften att de ser framför sig en

oförändrad eller ökad resurstilldelning närmsta åren. Hela 40 procent (91 kommuner) av de svarande ser istället framför sig en minskad resurstilldelning. Det är en markant ökning i jämförelse med ifjol då endast 7 procent eller 31 kommuner svarade att de förväntade sig minskade resurser. Det är alltså 60 kommuner fler som i år förutspår en minskad resurstilldelning till kulturskolan i jämförelse med 2018.

Antalet kommuner som svarar att det föreligger ett nedläggningshot ökar också från 7 stycken 2018 till 14 stycken i år. Även om de fortsatt är i majoritet är det inte längre bara de allra minsta kommunerna, med ett invånarantal på under 10 000 personer, som upplever att det finns ett nedläggningshot de närmaste fyra åren.

INLEDNING

Under hösten 2019 genomförde Kulturskolerådet en enkätundersökning med syftet att försöka synliggöra de politiska ambitionerna med och resurstilldelningen till landets kulturskolor.

Resultaten från enkäten presenteras i denna rapport.

Med musik- eller kulturskola avses här frivilliga kurser inom kulturområdet där kommuner har avsatt resurser och har ett uppdrag för verksamheten. Med kulturskola avses här verksamhet med fler än ett uttryck.

I enkäten fick kulturskolechefer på landets musik- och kulturskolor eller utbildningsansvariga på förvaltningen svara på om de har en musik- eller kulturskola i kommunen och om det för eventuella musikskolor finns

planer på att omvandla dem till kulturskolor. Respondenterna ombads också bedöma hur kommunens resurstilldelning till kulturskolan kommer att förändras de närmaste fyra åren. I de fall som resurstilldelningen förväntades minska fick de också bedöma om musik- eller kulturskolan riskerar att läggas ner. Enkäten finns i sin helhet i bilaga 1.

2019 inkom svar från svar från 230 kommuner vilket är drygt 77 procent av landets kommuner. Det går inte att urskilja någon särskild typ av kommun eller kommuner i någon specifik region som är överrepresenterade bland de 47 kommuner som inte svarade. Svaren på enkäten bör därmed vara relativt representativa för landet som helhet.

RESULTAT

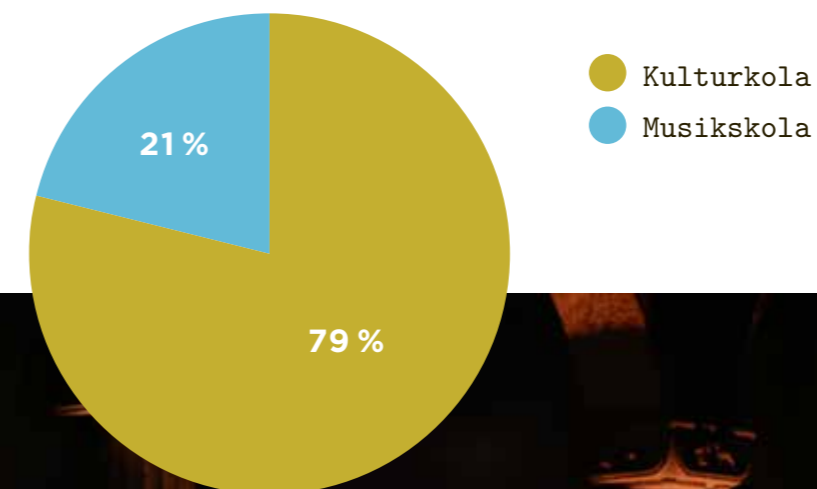
FINNS MUSIK- ELLER KULTURSKOLA?

Bland de 230 respondenterna fördelar sig svaren på följande sätt på frågan om kommunen har en musik- eller kulturskola: 181 kommuner uppger att de har kulturskola, 48 uppger att de har musikskola och 1 uppger att de varken finns någon musik- eller kulturskola i kommunen. Resultatet åskådliggörs i diagrammet nedan. En högre andel av respondenterna uppger i år, 79 procent i jämförelse

med 77 i fjol, att de har kulturskola.

Grums uppger i enkäten att de saknar en kommunal kulturskola men har verksamhet som drivs av en ideell förening. Laxå och Vilhelmina som vid förra årets uppföljning angav att de saknade musik- eller kulturskola har inte svarat på enkäten i år. Perstorp och Sorsele, som vid förra tillfället uppgav att de saknade musik- eller kulturskola, har i år svarat att de har kulturskolor.

ANDEL AV SVARANDE MED MUSIK- RESPEKTIVE KULTURSKOLA

UTVECKLING FRÅN MUSIKSKOLA TILL KULTURSKOLA

De 48 kommuner som uppgett att de har musikskola har också fått svara på om de, de närmaste fyra åren, har en politisk ambition att utveckla den till kulturskola (lägga till fler ämnen/uttryck). 23 svarar ja, 15 svarar nej, 10 svarar att de inte vet. Svaren för de 48 kommunerna fördelas visas i diagrammet nedan. Bland de 15 som svarar att det inte finns en politisk ambition att ombilda musikskolan till kulturskola finns både mindre kommuner med omkring 5 000-10 000 invånare men även något större kommuner med fler än 40 000 invånare.

RESURSER TILL KULTURSKOLAN

Samtliga respondenter har fått svara på om de tror att resurserna/pengar från kommunen till musik- eller kulturskolan kommer att öka eller minska de närmaste fyra åren alternativt vara oförändrade. Bland de 230 svarande fördelas sig svaren så här: Knappt hälften av kommunerna, 100 stycken, förväntar sig att resurserna kommer att vara ungefär desamma

de närmaste fyra åren som i dag. Nästan lika många respondenter, totalt 91 kommuner, uppger att de förväntar sig att resurstilldelningen till musik- eller kulturskolan kommer minska de närmaste fyra åren. Endast 16 kommuner eller 7 procent av dem som svarat förutspår en ökad resurstilldelning till sin musik- eller kulturskola de närmaste fyra åren. Resultatet åskådliggörs i diagrammet nedan och sätts också i relation till resultatet för 2018.

Om man jämför resultatet med förra årets resultat är det en markant ökning av andelen kommuner som uppger att de förutspår minskade resurser till kulturskolans de närmaste fyra åren. Förra året var det 12 procent av de kommuner som svarat som förväntade sig minskade resurser. I år är motsvarande andel svarande 40 procent. Omvänt så är det i år endast 7 procent av kommunerna som deltagit i undersökningen som förväntar sig ökade resurser de närmsta 4 åren. Motsvarande siffra förra året var 23 procent. Andelen kommuner som är osäkra har också minskat från 19 procent av respondenterna i fjol till 10

procent i år. Andelen kommuner som förutspår oförändrade resurser är i samma storleksordning som 2018.

I alla svars kategorier finns både större och mindre kommuner representerade.

De som svarade att de ser minskade resurser till kulturskolan under den närmaste fyraårsperioden har också fått svara på vad det bedöms få för konsekvenser. Vanligast är att minskade resurser förväntas innebära ett sämre utbud, både sett till geografisk spridning och till vilka ämnen som kan erbjudas. Några nämner också att minskade resurser kommer att innebära risk för att skolan tvingas ta emot färre elever och minska personalstyrkan. Några exempel på kommunernas svar ges nedan:

"Vi kommer att ha kvar drama eller musikundervisning. Inte båda."

"Färre lärare, färre elever, mindre ensembler - mindre kultur!"

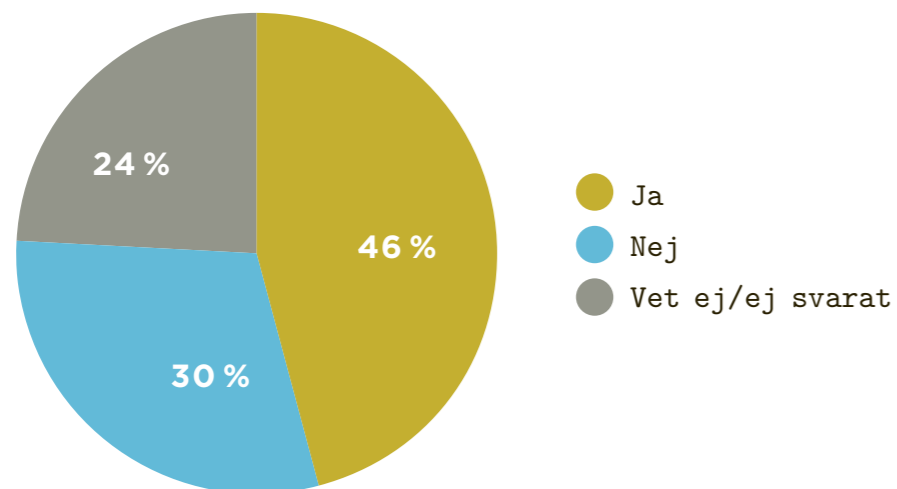
"Ökad arbetsbelastning på de som finns i verksamheten, mindre tid och resurser till att utveckla utbudet och nå nya grupper eller nå unga med andra önskemål om mer öppen verksamhet, nya ämnen."

"Kommunen har ekonomiska problem, och detta drabbar all verksamhet. Vi kommer att tappa elever om vi tvingas till besparing."

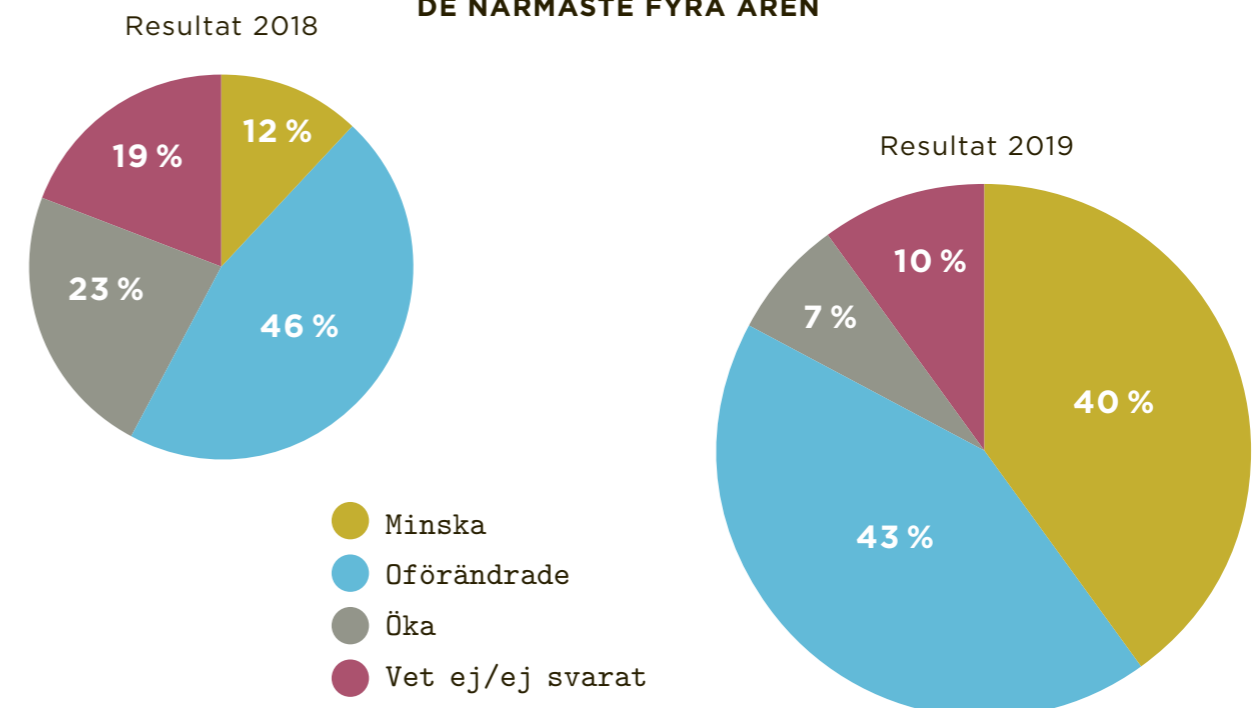
"Konsekvenserna av detta blir ett kvalitetstapp och en minskning av antalet platser. Ändamålsenliga, rättvisa lokaler kommer att bli färre och möjligheten till utveckling blir mindre då vi kommer att ha fullt upp att lösa det dagliga. Arbetsbelastningen kommer att öka på chefer då administrationen och stödet runt oss kommer att minska."

"Öka pressen på verksamhetsledaren att hitta andra intäktskällor".

OMBILDNING FRÅN MUSIK- TILL KULTURSKOLA DE NÄRMASTE FYRA ÅREN

RESURSTILLDELNING DE NÄRMASTE FYRA ÅREN

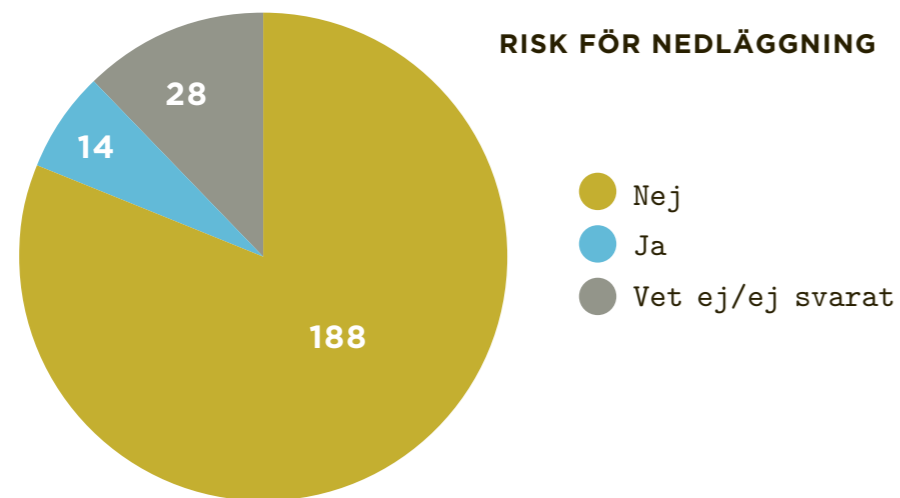

FINNS DET ETT NEDLÄGGNINGSHOT?

Respondenterna har slutligen också fått svara på om de ser en risk att deras musik- eller kulturskola kan komma att läggas ned de närmaste fyra åren. De allra flesta, 188 av 230 respondenter anger fortsatt att de inte ser en sådan risk. 14 kommuner svarar att de ser ett nedläggningshot vilket är mer än dubbel så många som i fjol, trots lägre svarsfrekvens.

Av dessa 14 kommuner är det 10 som har ett invånarantal på under 10 000 personer. De 14 kommuner som uppger att det finns risk för nedläggning de närmaste fyra åren är Bollebygd, Eda kommun, Essunga, Grums, Härjedalen, Krokom, Mellerud, Norberg, Ronneby, Sala, Timrå, Uppvidinge Kommun, Ånge och Åsele.

SLUTSATSER

Enkäten visar att de flesta kommuner i landet har musik- och kulturskolor och att fler fortsätter att ombilda sina musikskolor till kulturskolor som ger barn och unga möjlighet till undervisning i fler ämnen än musik.

Förra året var det omkring två tredjedelar av landets musik- och kulturskolor som trodde på en stabil eller positiv trend när det handlar om vilka resurser kulturskolan kommer ha de närmaste fyra åren. I år svarar hälften att de ser framför sig en oförändrad eller ökad resurstilldelning närmsta åren. Hela 40 procent (91 kommuner) av de svarande ser istället framför sig en minskad resurstilldelning. Det är en markant ökning i jämförelse

med ifjol då 7 procent eller 31 kommuner svarade att de förväntade sig minskade resurser. Även om de fortsatt är i majoritet är det inte bara de allra minsta kommunerna, med ett invånarantal på under 10 000 personer, som upplever att det finns ett nedläggningshot de närmaste fyra åren.

Antalet kommuner som svarar att det föreligger ett nedläggningshot ökar också från 7 2018 till 14 i år. Även om de fortsatt är i majoritet är det inte längre bara de allra minsta kommunerna, med ett invånarantal på under 10 000 personer, som upplever att det finns ett nedläggningshot de närmaste fyra åren.

BILAGA 1:

ENKÄT OM FRAMTIDA MÖJLIGHETER FÖR KULTURSKOLAN

INLEDNING

I syfte att nå bättre kunskap om situationen för landets musik- och kulturskolor genomför Kulturskolerådet en enkät som fokuserar på resurser och utveckling de närmaste åren. Vi är tacksamma om ni kan hjälpa oss med detta och svara på denna korta enkät!

KOMMUN:

1. Har er kommun musik/kulturskola? (Med musik eller kulturskola avses frivilliga kurser inom kulturområdet där kommuner har avsatt resurser och har ett uppdrag för verksamheten. Med kulturskola avses här verksamhet med fler än ett uttryck.

- a) Ingen musik/kulturskola
- b) Musikskola
- c) Kulturskola

2. Om kommunen saknar musik/kulturskola: Kommer er kommun att etablera en musik/kulturskola de närmaste fyra åren? (Din bedömning)

- a) Ja
- b) Nej
- c) Vet ej

3. För er som har musikskola: Finns det en politisk ambition att utveckla till kulturskola (lägga till fler ämnen/uttryck) de närmaste fyra åren?

- a) Ja
- b) Nej
- c) Vet ej

RESURSER TILL KULTURSKOLAN

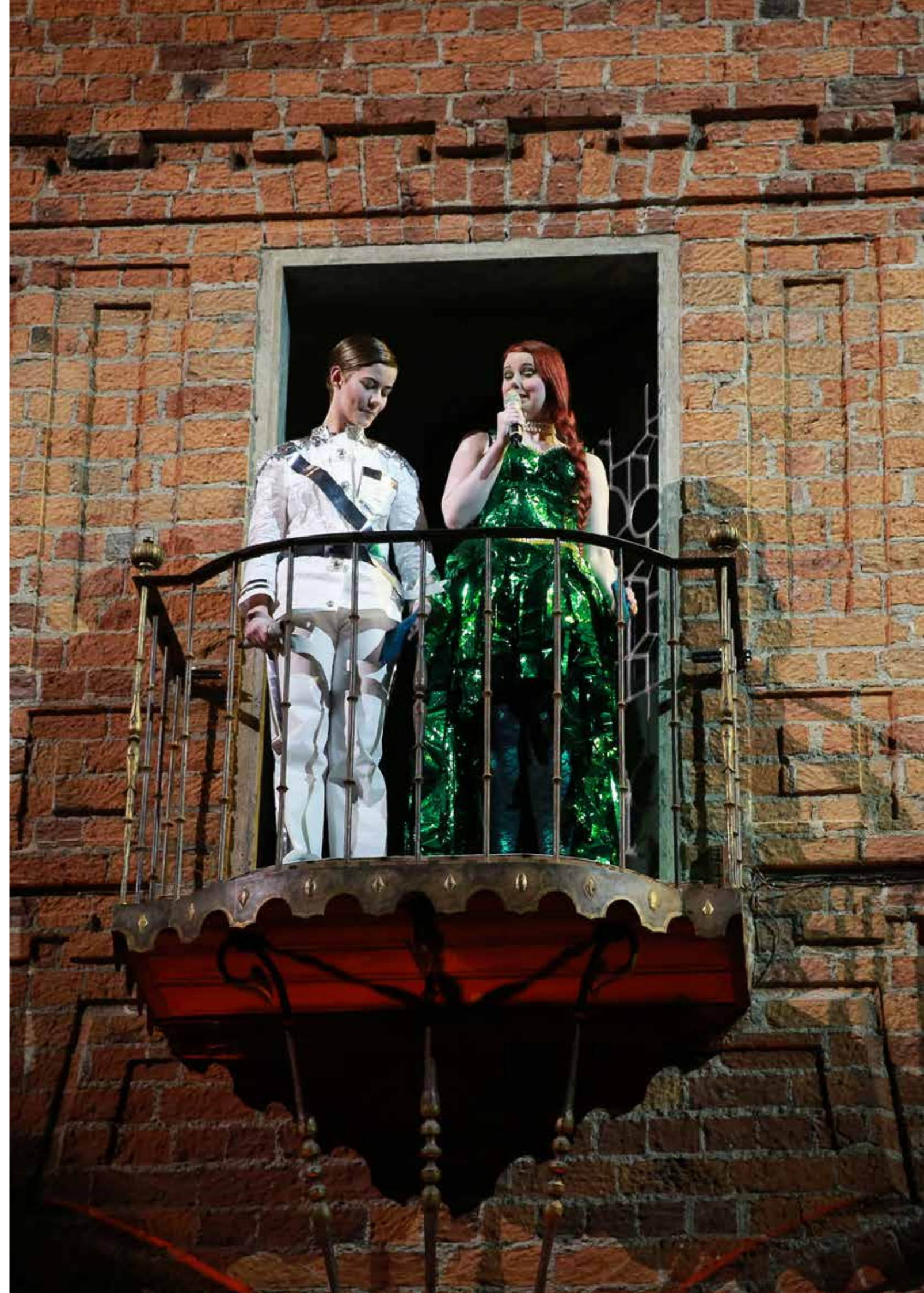
4. Tror ni att resurserna/pengar från kommunen till musik/kulturskolan kommer att öka eller minska de närmaste fyra åren alternativt vara oförändrade?

- a) Minska
- b) Oförändrade
- c) Öka
- d) Vet ej

5. Om ni svarat ”Minska”: Vilka konsekvenser får det för verksamheten? Hur tror du förändringen påverkar verksamheten?

6. Finns det risk att er musik/kulturskolan kan komma att läggas ned de närmaste fyra åren? (Din bedömning)

- a) Ja
- b) Nej
- c) Vet ej

KULTURSKOLERÅDET

